Safet Suljić

RAD I ZAPOŠLJAVANJE ŽENE U SVJETLU ISLAMA

-PROPISI I PRAVILA RADA VAN KUĆE-

Naslov knjige:

RAD I ZAPOŠLJAVANJE ŽENE U SVJETLU ISLAMA

PROPISI I PRAVILA RADA VAN KUĆE

Autor:

Safet Suljić

Šerijatska recenzija:

Ebu Talha

Lektor:

Ebu Talha

Štampa:

2014

Dizajn korice:

Safet Suljić

Izdavač:

ET-TAQWA

Tiraž:

WEB IZDANJE

RAD I ZAPOŠLJAVANJE ŽENE U SVJETLU ISLAMA

PROPISI I PRAVILA RADA VAN KUĆE

AUTOR:

Safet Suljić

Izražavamo najiskreniju zahvalu svakom onom ko na bilo koji način doprinese distribuciji ove knjige. Neka ga Allah Uzvišeni nagradi za njegov iskren trud.

U slučaju da imate bilo koju korekciju, komentar ili sugestiju u vezi ove publikacije, javite nam se na sljedeću adresu: info@et-taqwa.com

Izdavač:

ET-TAQWA WEB PUBLISHING

e-mail: info@et-taqwa.com

et-taqwa@hotmail.com

web page: www.et-taqwa.com

Uvod

U ime Allaha, Svemilosnog, Milostivog!

Sva hvala pripada Allahu, Gospodaru svjetova, Njega hvalimo, od Njega pomoć, oprost i uputu tražimo, Njemu se kajemo, kod Njega tražimo utočište od zla naših duša i naših loših djela.

Koga Allah iz Svoje milosti uputi, nema toga ko će ga u zabludu odvesti, a koga u zabludi pravedno ostavi, nema onoga koji će ga uputiti.

Svjedočim da nema istinskog boga koji zaslužuje da se obožava osim Allaha, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik, neka je Allahov salavat i selam na njega, njegovu porodicu, ashabe i sve koji ih budu slijedili u dobru do Sudnjega dana.

Uistinu, najistinitiji govor jeste Allahov govor a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, dok su najgore stvari novine u vjeri jer je svaka novina novotarija a svaka novotarija je zabluda i stranputica!

Uzvišeni Allah rekao je:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ [٣:١٠٢]

"O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Prijevod značenja sura Ali Imran, ajet broj 102).

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا [٤:١]

"O ljudi, bojte se Gospodara svoga, koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte - s imenom čijim jedni druge molite - i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista,

stalno nad vama bdi." (Prijevod značenja sura En-Nisa', ajet broj 1).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا [٣٣:٧٠] يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا [٣٣:٧١]

"O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu. On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio." (Prijevod značenja sura Al-Ahzab, ajet broj 70-71).

A zatim, doista, je jedno od najboljih djela i djela kojima se čovjek najviše približava Uzvišenom Allahu -naročito danas u ovom našem vremenu - podučavanje ljudi vjeri, širenje sunneta Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, među njima na lahak i pristupačan način kako bi ga svi shvatili: i onaj koji traga za znanjem i neuki; a sve se to može postići neprestanim ponavljanjem i obnavljanjem dok se vjerski propisi ne prošire i kod ljudi urežu u pamćenje.

Razlike između čovjeka i žene su tjelesne i mentalne prirode kao i razlike koje je definisao Šerijat.

One se potvrđuju kroz Šerijat, Allahovu odredbu, čula i razum, a objašnjenje toga bi bilo, da je Allah, Džellešа'nuhu, stvorio čovjeka i ženu kao ljude u paru, te ih učinio muškom i ženskom.

O tome Uzvišeni kaže:

وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ [٥٣:٤٥]

"I da On par, muško i žensko, stvara." (Prijevod značenja sura An-Nedžm, ajet broj 45).

Oni podjednako učestvuju u formiranju ovog svijeta u stvarima za koje su zaduženi.

Također, i čovjek i žena, bez razlika, imaju jednaka zaduženja u pogledu obožavanja Uzvišenog, kada su u pitanju opšti postulati Vjere kao što je tevhid, akaid, temelji imana, te predanost Allahu,

Džellleša'nuhu.

Zatim u pogledu nagrade i kazne, obećanja i zastrašivanja, te u pogledu očuvanja časti i čednosti.

Također, podjednako su obuhvaćeni šerijatskim propisima u pogledu prava i obaveza.

Otuda Uzvišeni kaže:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ [٥١:٥٦]

"Džinne i ljude nisam stvorio osim da mi ibadet čine." (Prijevod značenja sura Ez-Zarijat, ajet broj 56).

I rekao je Allah, Džellleša'nuhu:

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ [١٦:٩٧]

"Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život." (Prijevod značenja sura En-Nahl, ajet broj 97).

Također je rekao:

وَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا [٤:١٢٤]

"A onaj ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, – ući će u Džennet i neće mu se učiniti ni koliko trun jedan nepravda." (Prijevod značenja sura En-Nisa, ajet broj 124).

Pa neka je slavljen Onaj Koji stvara i upravlja, kome pripada vlast i određivanje propisa.

U tom kontekstu Uzvišeni Allah kaže:

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ [٧:٥٤]

"Gospodar vaš je Allah, koji je nebesa i Zemlju u šest vremenskih razdoblja stvorio, a onda se uzdigao iznad Arša; On tamom noći prekriva dan, koji ga u stopu prati, a Sunce i Mjesec i zvijezde se pokoravaju Njegovoj volji. Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svijetova!" (Prijevod značenja sura El-E'araf, ajet broj 54).

I kaže:

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَبِمَا أَنفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ ۚ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ ۚ وَاللَّاتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ ۖ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا [٤:٣٤]

"**Muškarci vode brigu o ženama zato što je Allah dao prednost jednima nad drugima i zato što oni troše imetke svoje. Zbog toga su čestite žene poslušne i za vrijeme muževljeva odsustva vode brigu o onome o čemu treba da brigu vode, jer i Allah njih štiti."** (Prijevod značenja sura En-Nisa, ajet broj 34)

Pogledaj šta za sobom povlači riječ, "pod" (tahte), u riječima Uzvišenog u suri Et-Tahrim:

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاخِلِينَ [٦٦:١٠]

"Allah navodi kao pouku onima koji ne vjeruju ženu Nuhovu i ženu Lutovu: bile su udate za dva čestita roba Naša, ali su prema njima licemjerne bile – i njih dvojica im neće ništa moći kod Allaha pomoći, i reći će se: "Ulazite vas dvije u vatru, sa onima

koji ulaze!" (Prijevod značenja sura Et-Tahrim, ajet broj 10).

Riječi Uzvišenog, "pod", (u prijevodu ajeta se spominje: bile su udate) je obznana da one nisu imale vlast nad njima dvojicom već su oni kao dva muža imali vlast nad njima. Žena se nikada ne može izjednačiti sa čovjekom niti se uzdizati iznad njega.

Od tih propisa je i stvar poslanstva i objava. Naime ovo dvoje su uvijek nosili i prenosili ljude za razliku od žena. U tom kontekstu Uzvišeni Allah kaže:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِم مِّنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ ۗ [١٢:١٠٩]

"A Mi smo i prije tebe samo ljude slali, građane kojima smo objave objavljivali." (Prijevod značenja sura Jusuf, ajet broj 109)

U tefsiru ovog ajet mufesiri su rekli: "Allah nikada kao Poslanika nije poslao: ženu, meleka, džinna niti beduuina".

Zatim opšte starateljstvo i uprava, i oni koji ga zamjenjuju, kao što je šerijatsko sudstvo i administracija, i drugo pored njih, kao što je starateljstvo u pitanjima braka, nije osim u rukama muškaraca.

Muškarci se odlikuju mnogim ibadetima za razliku od žena kao što su npr.: obavezni džihad, džume, prisustvovanje džematu, učenje ezana i ikameta, i drugo .

Zatim, razvod je ostavljen u ruci čovjeka a ne u ruci žene, i djeca se zovu po očevima a ne po ženama (shodno Kur'anskim uputama).

Muškarci imaju duplo veći udio u: nasljedstvu, krvarini, svjedočenju i drugim stvarima. Ovi i drugi propisi sa kojima su odlikovani muškarci odslikavaju značenje Kur'anskih riječi ajeta 228 sure Bekara: "One imaju isto toliko prava koliko i dužnosti, prema zakonu, – samo, muževi imaju prednost pred njima za jedan stepen. – A Allah je Silan i Mudar".

Muškarci imaju nad njima jedan stepen a Allah je Silan i Mudar.

Ovi propisi, kojima je svakog od njih odlikovao Uzvišeni Allah,

upućuju na sljedeće stvari:

Prvo: Vjerovanje i prihvatanje razlika između čovjeka i žene; osjetilnih, moralnih i šerijatskih, kako bi svako bio zadovoljan onim što mu je Allah propisao u svome kaderu i Šerijatu. Te da su ove razlike potpuno pravedne i da se kroz njih ogleda urednost i sklad ljudskog društva.

Drugo: Nije dozvoljeno muslimanu i muslimanki da žude za nečim čime je Allah odlikovao jedan pol nad drugim od pomenutih razlika jer bi to značilo mržnju i nezadovoljstvo spram Allahove, Dželleša'nuhu, odredbe i onoga što je propisao i odredio. Na robu je da traži da mu Allah da iz svoje dobrote. Ovo je šerijatska etika kojoj nas je podučio Kur'an. Na taj način se otklanja zavist a duša se odgaja da bude zadovoljna sa onim što joj je Allah, Dželleša'nuhu, odredio i propisao.

Zabranjujući tako nešto Uzvišeni je rekao:

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوا ۖ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ۚ وَاسْأَلُوا اللَّهَ مِن فَضْلِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا [٤:٣٢]

"I ne poželite ono čime je Allah neke od vas odlikovao. Muškarcima pripada nagrada za ono što oni urade, a ženama nagrada za ono što one urade. I Allaha iz izoblja Njegova molite. – Allah, zaista, sva dobro zna!" (Prijevod značenja sura En-Nisa, ajet broj 32).

U povodu objave ovog ajeta prenosi se da je Mudžahid rekao: "Ummu Selema je rekla:' O Allahov Poslaniče, muškarci ratuju a mi ne ratujemo, a nama pripada pola nasljedstva, pa je tom prilikom objavljeno: **"Nemojte žuditi za onim čime je Allah odlikovao jedne nad drugima."**' (Ovu predaju bilježi imam Taberi, Hakim, Ahmed i drugi).

Rekao je Ebu Džafer Et-Taberi u pogledu značenja ovog ajeta: "Nemojte da vam se sviđa stvar kojom je Allah odlikovao jedne nad drugima".

Također se prenosi da je povod objave pomenutog ajeta to, što su žene htjele da dostignu stepen muškaraca i da im pripadne ono što

pripada i njima, pa im je Uzvišeni Allah to zabranio, i naredio svojim robovima da se klone neispravnih želja, te im je naredio da Ga mole da im da iz Svoje dobrote. Jer takve želje kod njihovih nosioca uzrokuju zavist i neopravdanu mržnju.

Treće: Ako se zna da se ova Kur'anska zabrana odnosi na same želje u pogledu pomenute tematike, šta onda reći za onoga ko niječe postojanje šerijatskih razlika između čovjeka i žene, i poziva da se iste dokinu, te zagovara izjednačavanje pod parolom, "jednakost čovjeka i žene?"

Nema sumnje da je to jedna nova teorija koja se suprostavlja Allahovoj kosmičkoj volji i odredbi kada su u pitanju tjelesne i duhovne razlika između čovjeka i žene.

Islam i njegov vjerozakon su daleko od toga da i jedna trunkica ovakvih shvatanja bude zastupljena u Šerijatu onoga Koji je od svih najpravedniji. Otuda je žena u Islamu, uživajući plodove Šerijata, dobila ulogu kraljice kuće i majke koja će odgajati buduće generacije za ovaj Ummet.

Obaveza je povući razliku između lažnih želja koje nemaju osnovu kako bi skinuli omču slijepog slijeđenja vladajućih naroda i osloboditi se utjecaja porodica pokvarenog društva koje unosi velike pometnje u druga zdravija društva.

I naš Ummet, da ga Allah uputi i popravi njegovo stanje, je krenuo putem zablude te su pomiješali ono što je korisno, nakon što je ponestalo pameti i mudrosti, sa onim što je pokvareno a što im se predstavlja u lijepom svijetlu.

I zaista su mnogi u tom pogledu pretjerali od naših savremenika pogotovo oni koji u rukama drže štampu od onih koji ne kriju svoju mržnju prema Islamu .

Otuda su mnogi pustili jezike i preokrenuli svijetu pamet te se mnogo ljudi povelo za njihovim pozivom tako da smo počeli slijediti put

mnogih koji se deklarišu kao učenjaci od Vjere a koji su o tome izrekli ono čega se svaki vjernik odriče.

Allaha molimo da nas uputi na Pravi put u vremenu kada lažljivi jezici govore oni što im pamet ne poima .

I neka se pripaze oni koji se suprostavljaju Allahovom naređenju i odredbi u pogledu njih, da ih ne stigne kakva kazna koja bi pobrisala sve njihove tragove na zemlji kao što je to bio slučaj sa onima prije njih.

Rekao je Allah, azze ve dželle :

فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ [٢٤:٦٣]

“**Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih patnja bolna ne snađe.”** (Prijevod značenja sura An-Noor, ajet broj 63).

I ovo je samo jedan mali dio onoga što ukazuje na osjetilne, moralne i šerijatske razlike između čovjeka i žene.

Safet Suljić

Islamski Univerzitet Riyadh

16.07.1435-15.05.2014

OSNOVA ŽENE I MJESTO NJENA BORAVKA

Razumom obdarena osoba ne sumnja da je osnova kod žene da svoje vrijeme provodi u kući sa porodicom i da tu počiva osnovni i glavni njen posao i zanimacija.

Dakle, kuća je u prenesenom značenju njeno kraljevstvo u kome boravi i njime vlada vodeći brigu o mužu i odgajajući svoju djecu pružajući im svu potrebnu toplinu, pažnju i ljubav.

Allah je stvorio mnoga stvorenja, i svakom stvorenju je odredio ulogu koja odgovora njegovom biću a koju istovremeno ne može neko drugo biće uspješno da obavlja i tu istu prazninu popuni, i ova stvar je manje više poznata kod svi ljudi pa tako i naučnici iz opći ljudskih domena to su okakarterisali i naučno prokomentarisali da je to dio normalnog prirodnog poretka ili „prirodna ravnoteža“, a od tih svih stvorenja je čovjek (Insan) koji je stvoren za najplemenitiju i najuzvišeniju ulogu među svim stvorenjima a to je El-Ibade ili obožavanje Allaha, azze ve dželle, kao što Kur'an o tome kaže: **„A ljude i džine nisam stvorio osim da Me obožavaju.“** (Prijevod značenja sura Az-Zarijat, ajet broj 56).

Također, opće poznato je da je Allah stvorio stvorenja žive podijelivši ih na rodove tj. muško i žensko i svakom spolu je odredio ulogu koja je u skladu sa prirodom, mogućnostima i fizičkim sklopom dotičnog spola.

Dakle, prirodni poredak insistira da rad čovjeka bude van kuće, a po prirodi opet posao žene biva unutar kuće, i svaki onaj koji kaže drugačije on se ustvari suprotstavlja prirodi i onome što je u čovjeku prirodno usađeno (njegova osnova).

Osnova je boravak žene u njenoj kući shodno riječima Allaha, Uzvišenog:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ [٣٣:٣٣]

“U kućama svojim boravite i ljepotu svoju, kao u davno pagansko doba, ne pokazujte.” (Prijevod značenja sura Al-Ahzab, ajet broj 33).

Komentarišući ove riječi hafiz Ibn Kesir, rahmetullahi alejhi, kazao je: "Uzvišeni veli: "U kućama svojim ostanite..." to znači nemojte izlaziti bez potrebe, osim ako je u pitanju nešto šerijatske naravi (kao što je odlazak u džamiju) pod uvjetom kojeg navodi Allohov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom govoru: "Nemojte zabranjivati Allahovim robinjama da idu u Allahove mesdžide. Neka idu, ali neupadljivo." U jednom drugom rivajetu stoji: "...a njihove kuće su im bolje".

Ebu Davud prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da rekao je: "Namaz žene u njenoj sobici je bolji od namaza u njenoj kući, a njen namaz u njenoj kući bolji je od njenog namaza u njenom predsoblju."

Uzvišeni veli: "...i ljepotu svoju kao u davno pagansko doba ne pokazujte..."tj. kada su one izlazile iz svojih kuća, imale su poseban hod, izvijajući svoje tijelo, koketirale su i gizdale se. Stavljale bi veo na svoje glave, ali ga ne bi zategle, pa bi se vidjele njihove ogrlice, minđuše i vrat. Ako je sve ovo uočljivo, onda se to naziva "teberrudž", tj. otkrivanje onoga što se po Šerijatu treba pokriti. Zabrana o otkrivanja onoga što po šerijatu nije dopušteno obuhvata ostale vjernice.

Prvi džahilijet odnosi se na period između Idrisa i Nuha, alejhi selam, i trajao je hiljadu godina. Tada se pojavilo prvo pokazivanje ženske ljepote ljudima i muške ženama. Slušali su Iblisa, koji je upotrijebio nešto slično onom u što sviraju pastiri. Tako je on proizveo zvuk kakvog ljudi prije nisu čuli. A Iblis bi se pokazao u liku mladića svirajući na svojoj fruli. Tako je okupio žene i ljude da bi ga slušali što je prouzrokovalo da jedni drugima pokazuju svoju ljepotu dok se na kraju među njima nije pojavio blud. To je značenje Allahovih riječi: "...i ljepotu svoju kao u davno pagansko doba ne pokazujte..." Ovo je skraćeno iznošenje Ibn-Abasovih riječi." (Pogledati Tefsir Ibn Kesir, komentar sure Az-Zarijat, ajet broj 33).

Ovdje treba naglasiti kako određeni ljudi a pogotovo neprijatelji islama i muslimana pokušavaju da prethodni ajet tumače putem svoga skučenog „ograničenog" razuma pokušavajući predstaviti da žena pod svaku cijenu mora biti i ostati u kući.

Odgovor biva, ne nikako, mi kažemo da je osnova da žena bude i biva u kući no kada dođe situacija i bude opravdana potreba za izlazak onda to je svakako i poželjno – dakle potrebe se određuju shodno njihovoj stvarnoj opravdanosti.

Također, kao još jedan dokaz koji ukazuje da je osnova žena da borave u kućama jeste što je Allah, Uzvišeni u svojoj Plemenitoj knjizi na četiri mjesta spomenuo žene i za njih vezao (dodao) imenicu kuće, što opet dodatno ukazuje na prethodno spomenuto a to je da je priroda i osnova boravak žene u kući a njen izlazak i napuštanje kuće je izuzetak.

Na muslimanu i muslimanki je obaveza da nikada ne zaborave na Allaha, koji ih je stvorio kako bi Ga obožavali:

الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ [٢٠:٥٠]

“Gospodar naš je Onaj koji je svemu onom što je stvorio dao ono što mu je potrebno, zatim ga, kako da se time koristi, nadahnuo…” (Prijevod značenja sura Ta Ha, ajet broj 50).

I ukoliko se desi da je žena prinuđena da izađe van kuće, onda i za takvu situaciju islam kao savršena vjera došao je sa određenim normativima i pravilima kojih se žena mora da pridržava, i ovom prilikom ja ću spomenuti samo ono što je najbitnije bez da to opširno pojašnjavam.

OBAVEZNI UVJETI I PRAVILA PRI ŽENINOM RADU (ZAPOŠLJAVANJU)

Islam kao cijelokupni sistem i koncept života, kada je dao pravo ženi da stiče i posjeduje imetak, ova plemenita vjera također tu stvar nije u potpunosti prepustila čovjeku kao jedinki, nego je naprotiv postavila određena pravila i uslove koji bi spriječili da osoba zapadne u haram (zabranjene) stvari a također kako bi i druge spriječili da njoj nanesu neku štetu ili nepravdu.

Od tih pravila koja se moraju ispiniti pri ženi koja želi da sopstveno zarađuje i radi jesu sljedeća pravila:

1. DA IMA DOZVOLU I SAGLASNOT STARATELJA (OTAC, BRAT, DJED) ILI PAK MUŽA O RADU VAN KUĆE:

Da čovjek vodi brigu i stara se o ženi ili pak ženskom djetetu spomenuo je i Allah, azze ve dželle, u svojoj Plemenitoj knjizi.

Rekao je Allah, azze ve dželle:

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَبِمَا أَنفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ ۚ [٤:٣٤]

"Muškarci vode brigu o ženama zato što je Allah dao prednost jednima nad drugima i zato što oni troše imetke svoje." (Prijevod značenja sura An-Nisa, ajet broj 34).

I ovo pravilo ostaje na snazi sve dok se ne konstatuje da njen stratelj ili muž čini zulum (nepravdu) njoj zabranjivajući joj posao ili nešto slično želeći time da joj nanese štetu i nepravdu.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je u svojim riječima pojasnio šta znači ova „uprava" i vođenje brige o ženi, pa kaže: „I žena ne izlazi iz kuće osim sa dopuštenjem, a svaka ona koja izađe iz kuće bez dozvole staratelja (muža, oca) nju proklinju meleki - meleki srdžbe i meleki milosti, sve dok se ne pokaje ili ne vrati kući." (Hadis je zabilježio Taberani, u Sunenu u poglavlju o braku, pravo muža kod žene pod brojem 7638).

Rekao je šejhu-l-Islam Ibn Tejmijje, rahmetullahi alejhi: „Ženi nije dozvoljeno da izađe iz kuće osim sa dozvolom muža, pa ukoliko izađe bez njegove dozvole ona se smatra da je od onih nepokornih (prkosnika svome mužu) i kao takva ona se je ogriješila prema Allahu, azze ve dželle, i prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i zbog toga zaslužuje kaznu (dunjalučku).“ (Pogledati Medžmu' Fetava 32/281).

I rekao je imam Nevevi, rahmetullahi alejhi, komentarišući hadis i riječi Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: „Kada od vas žene zatraže noću da izađu do mesdžida (klanjati) dozvolite im.“ (Muslim, 442).

Kaže Nevevi: „Ovo je dokaz da žena ne izlazi iz kuće svoga muža osim sa dozvolom, jer je u prethodnom hadisu naglašeno da su muškarci (muževi) ti koji posjeduju to pravo kod žena, a muž ima pravo da zabrani ženi izlazak iz kuće osim u stvarima zbog kojih mora da izađe (darura), sve jedno da li želi posjetu svojih roditelja, ili pak njihov obilazak ili pak da nekom od njih klanja dženazu.“ (El-Medžmu' od Nevevija 4/199).

Pa tako učenjaci spominju mnoge stvari u vezi prethodnog, pa kaže imam Šafija, rahmetullahi alejhi: „Čovjek ima pravo da spriječi ženu da obavi Hadždž Islami (rukn Islama) ako prethodno nije zanijetila i ušla u obrede Hadždža.“

Također, prenosi se u djelu El-Umm od imama Šafije, da je rekao: „Kada djevojka postane punoljetna i pri tome ima sve neophodno mogućnosti da obavi Hadždž, a njen staratelj (otac) ili pak muž je žele spriječiti u tome – imaju pravo osim ako je već ušla u obrede Hadždža.“

Pa ako je ovako stanje po pitanju Hadždža koji je Farz, šta onda reći za druge stvari koje su na stepenu mubaha (dozvoljenog)?

2. DA NJEN IZLAZAK BUDE ZBOG POTREBE (AR. HADŽE) ILI PAK PRIJEKE POTREBE BEZ ČEGA SE NE MOŽE (AR. DARURE):

Ova potreba ponekada biva lične prirode a ponekada se ona manifestuje u potrebi društva i zajednice u kojoj živi, a ponekada njen posao biva iz domena FARZ AJN ili pak FARZ KIFAJE, kao što je da podučava ostale muslimanke znanju koje posjeduje (ako je učena) ili pak da liječi druge muslimanke (ako je doktorica), ili općenito bilo koji drugi posao u kome se

zahtjeva da isti vrši ženska osoba, ili pak da se u njenom izlasku ogleda pomaganje muža, oca, brata...

A od dokaza koji ukazuju da se njen izlazak veže za potrebu jesu i riječi Allaha, azze ve dželle:

وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ ۖ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا ۖ قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ الرِّعَاءُ ۖ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ [٢٨:٢٣]

“A kad stiže do vode medjenske, zateče oko nje mnoge ljude kako napajaju stoku, a malo podalje od njih ugleda dvije žene koje su je od vode odbijale. "Šta vi radite?" – upita on. "Mi ne napajamo dok čobani ne odu" – odgovoriše one – "a otac nam je veoma star."” (Prijevod značenja sura Al-Qasas, ajet broj 23).

I ono što se razumije iz ajeta, odnosno ajet ukazuje da je izlazak ove dvije djevojke bio potreba (ar. Hadže) jer je kazano: "a otac nam je veoma star.", što ukazuje da on nije mogao da vodi brigu o stoci i da ih napaja, pa su to one morale da čine, te se iz svega navedenog razumije da je posao žene vezan za potrebu (ar. Hadže).

Dokaz više spomenutom jeste i hadis Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kojeg prenosi Aiša, radijallahu anha, u kome stoji: „Allah vam je dozvolio da izlazite iz kuća vaših zbog potreba (ar. Hadže) vaših.“ (Hadis bilježi imam Buhari 4989).

Komentarišući prethodni hadis, rekao je imam Ajni, rahmetullahi alejhi: Rekao je Ibn Bettal: „Ovaj hadis je dokaz da žena ima pravo izaći iz kuće zbog stvari koja je dozvoljena (mubah) kao što je recimo: posjeta roditelja ili familije ili pak nešto drugo što je iz domena potrebe (ar. Hadže), dok zabrana istog za žene bi bila poteškoća i šteta, a jasno je kur'ansko pravilo koje kaže: „u vjeri vam nije ništa teško propisao.“““ (Pogledati Umdetu El-Kari' 20/218).

3. DA POSAO KOJI ŽELI RADITI U SVOJOJ OSNOVI BUDE MUBAH (DOZVOLJEN):

Da je posao dozvoljen – mubah, jer nijedan posao ne smije da izlazi iz okvira dozvoljenog. Isto tako treba naglasiti da ženino zapošljavanje može biti farz-ajn ili farz-kifaje.

Ukoliko je ummet u prijekoj potrebi za određenom ženom i njenim zanimanjem, tada je farz-ajn (poput bavljenja da'vom, obrazovanjem) ili u

slučaju kada je potrebna određena skupina žena, onda je farz-kifaje (poput ginekologa).

Dok na drugu stranu zabranjenim poslom se smatra sve ono što je Šerijat zabranio i kao takav oprečan je osnovnim šerijatskim normativima kao što je recimo: zapošljavanje žene u bankama koje rade s kamatom, ili pak koje se bave proizvodnjom alkohola ili pak da se žena bavi glumom ili bilo čime što je po islamu zabranjeno.

4. DA POSAO ODGOVORA ŽENINOJ PRIRODI:

Da posao odgovara ženinoj prirodi u kojoj ju je Allah stvorio i žena bi trebala da bira samo one poslove koji odgovaraju njenoj prirodi.

Zbog ženine tjelesne i psihičke konstrukcije, islam joj je kao glavnu "ulogu" dodijelio rađanje i odgajanje generacija koje će nositi poslanicu islama i biti jednim od razloga napretka i snage islamskog ummeta na svim poljima.

Čitajući plemenite hadise možemo zapaziti da je većina hadisa koji se tiču žene specifična po tome što podstiču ženu na ulogu kao supruge, majke i odgajateljice.

Ni Kur'an nije zanemario ovu veličanstvenu ulogu spominjući majku u brojnim ajetima. Ovo je dokaz da islam kao vjera podstiče ženu da pridaje pažnju svojoj osnovnoj ulozi zbog koje je stvorena, ulozi koja joj je donijela nagradu i poštovanje.

Znajući težinu svoga "zadatka", muslimanske majke su se u prošlosti u potpunosti posvećivale toj ulozi žrtvujući sebe, svoj imetak i vrijeme kako bi tu svoju obavezu izvršile na najbolji način.

Zato u prošlosti tako često nailazimo na velike islamske učenjake poput Ahmeda ibn Hanbela, Šafije, Ibn Tejmijje, Rebi'a Er-Reja, Ebu Hanife, Ibn Kajjima i ostalih, dok se u novije vrijeme na prste mogu pobrojati učenjaci poput Ibn Baza, Ibn Usejmina, Albanija.

To je zbog toga što je muslimanka odnedavno zaboravila i zanemarila svoju glavnu ulogu, a u isto vrijeme neprestano traži svoja prava i ravnopravnost sa muškarcima.

Ugledajući se na "moderne i slobodne" žene Evrope i Amerike, muslimanke žele biti poput njih bez ikakvih vjerskih ograničenja kad je u pitanju zapošljavanje, vožnja auta, odlazak i putovanja bez mahrema i ostavljanje šerijatskog oblačenja kojim se vraćaju u "kameno doba".

Ovakvo shvatanje kod njih je postepeno uvođeno tokom kolonijalnog "istrebljivanja" islama u islamskim zemljama i postepenim kulturnim "pokrštavanjem" muslimana na Balkanu i u Bosni.

Zagovornici ženinog zapošljavanja van njene kuće ističu pojedine pozitivne strane toga, ne obazirući se na negativne posljedice njenog posla koje ne samo da negativno utječe na nju samu, već i na njene najbliže, i na ostalo društvo.

5. PRIDRŽAVANJE ŠERIJATSKOG NAČINA OBLAČENJA (DA BUDE U SKLADU SA ŠERIJATOM):

Pridržavanje šerijatskog načina oblačenja kojim se uvjetuje da žena prilikom izlaska iz kuće ne privlači na sebe pažnju ljudi, niti svojim postupkom biva uzrokom napastvovanja ili da sebe bilo kojim slučajem izloži za predmet prijetnje i neželjenih muških pogleda.

Dakle, žena prilikom izlaska iz kuće mora da bude obučena u šerijatkoj odjeći ili kod nas poznatijoj pod imenom ŠERIJATSKI ĐILBAB ILI HIDŽAB.

UVJETI/ŠARTOVI ŠERIJATSKOG ĐILBABA (HIDŽABA)

Pošto je džilbab (hidžab) sam po sebi tako specifičan neophodno je da se ispune određeni šartovi da bi on bio ispravan.

Prvi šart – da hidžab ne bude sam po sebi ukras.

Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog: **"... i neka ne dozvole da se od ukrasa njihovih vidi išta osim onoga što je ionako spoljašnje, i neka vela svoja spuste na grudi svoje; neka ukrase svoje ne pokazuju drugima, to mogu samo muževima svojim ..."** (Prijevod značenja sura En-Nur, ajet broj 31).

Znači, Uzvišeni Allah zabranjuje ženama da pokazuju ukrase svoje, u što ulazi prvenstveno njena odjeća, osim njenim mahremima. A sa druge strane joj naređeno nošenje hidžaba (đilbaba) što znači da taj hidžab nije ukrasna odjeća u kojoj se ona sredi i izađe pred mahreme.

Ovo znači da hidžab ne može biti košulja i suknja, niti ukrašena haljina, a da ne govorimo košulja i hlače ma kako bile široke, niti tunika iznad koljena, ispod koljena ili do koljena, jer sve ovo je odjeća koja je sama po sebi ukras za ženu u kojoj se ona sredi pred drugima.

Drugi šart – da hidžab bude gust toliko da se ne vidi kroz njega.

Dokaz za ovaj šart je gore spomenuti hadis od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, koga bilježi Muslim u svom Sahihu da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Dvije skupine stanovnika Vatre nisam ih vidio: ljudi sa bičevima poput kravljih repova sa kojima udaraju narod, i žene obučene a gole, koje se uvijaju kada hodaju, njihove glave su poput nagetih grba od deva, neće ući u Džennet niti osjetiti njegov miris, a njegov miris se osjeti na udaljenosti od toga do toga."

Kaže Ibn Abdulberr: "Ovde se misli na žene koje oblače laganu odjeću koja opisuje i ne pokriva, pa se takve žene nazivaju obučenim a u suštini su gole".

Prema tome, hidžab ne smije biti providan tako da opisuje tijelo koje je ispod njega da bi se čak vidjela i boja kože.

Prenosi Alkame od svoje majke da je Hafsa bint Abdurrahman ušla kod Aiše, radijallahu anha, a na njoj je bio providan himar (ono što pokriva od glave do pasa) – a u rivajetu kod Ibn S'ada je došlo: tako da joj se vidilo kroz njega čelo – pa joj je Aiša, radijallahu anha, pocijepala taj himar i obukla joj gust himar. Ovaj rivajet bilježe Malik i Bejheki, a Abdulkadir Arnaut ga je ocijenio dobrim.

Bilježi Buharija u svom Sahihu od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: "Neka se Allah smiluje ženama muhadžira, nakon što je Allah objavio "I neka vela svoja spuste na grudi svoje" one su pocijepale najgušće dijelove svojih ogrtača i napravile od njih himare (ono što pokriva od glave do pasa)". Postupak Aiše, radijallahu anha, i žena muhadžira, radijallahu anhume, jasno ukazuje na to da su one vodile računa da njihovi hidžabi budu gusti.

Treći šart – da hidžab bude širok, odnosno da ne opisuje izgled tijela.

Smisao nošenja hidžaba je da prvenstveno pokrije stidno mjesto i da spriječi fitnu (tj. da spriječi buđenje strasti koje pozivaju čovjeka polnom odnosu ili ljubavnoj predigri) a to se ne može postići osim sa oblačenjem guste i široke odjeće. Jer gusta a tijesna odjeća, iako je pokrila tijelo ona opisuje njegov izgled i konture tijela, tako da se u tijesnoj odjeći jasno istaknu grudi, kukovi i ostali zavodljivi dijelovi tijela za koje nema sumnje da su fitna za muškarce.

Dokaz da hidžab mora biti širok je hadis kojeg bilježi Ahmed od Usame ibn Zejda, radijallahu anhu, u kojem je došlo da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dao odjeću iz Egipta koju je njemu poklonio Dihjetu El-Kelbi pa ju je Usama dao svojoj ženi. Kada je to saznao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mu je: "Naredi joj nek oblači ispod te odjeće odjeću koja je uz tijelo, ja se bojim da će joj (ta odjeća) oslikavati njenu figuru". Ravije ovog hadisa su pouzdani osim Abdullaha ibn Muhammeda ibn Akila za kojeg kaže Ibn Hadžer da je saduk (da se njegov hadis može dignuti na stepen dobrog) ali da ima u njemu slabosti. Ovaj hadis podupire drugi hadis u rivajetu od Dihjeta El-Kelbija, radijalalhu anhu, u kojem je došlo da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dao odjeću koju je dobio iz Egipta i rekao mu da je podijeli na dva dijela, pa da od jednog sašije sebi košulju a drugi da da ženi da se pokrije.

A kad je Dihje krenuo od njega rekao mu je : "Naredi svoj ženi da ispod te odjeće obuče nešto da je ne bi oslikavala (njen izgled)". Ovaj hadis bilježi Ebu Davud, Bejheki i Hakim. U njegovom senedu je Ibn Lehia čiji hadis se ne uzima kao dokaz. Međutim, potvrđuje hadis Ibn Lehie također Jahja ibn Ejjub El-Misri koji iako u njemu ima slabosti imam Muslim je prihvatao njegove hadise, a Buharija ih je uzimao kao potvrdu za druge hadise. Prema tome, ova dva hadisa zajedno jedan drugog podupiru tako da se mogu uzeti kao dokaz po ovom pitanju, pogotovo što u njihovom tekstu nema nešto što bi se moglo negirati.

Također, bilježe Bejheki i Ibn Ebi Šejbe predaje od Omera, radijallahu anhu, i Esme bint Ebi Bekr, radijallahu anha, da su upozoravali na odjeću koja ocrtava i oslikava figuru žene.

Čevrti šart – da hidžab ne bude namirisan.

Nije dozvoljeno ženi da se namiriše a zatim izađe iz svoje kuće jer to privlači poglede ljudi i pokreće kod njih strasti, svejedno bio miris na njenom tijelu ili na odjeći.

Dokaz za ovo je više hadisa a neki od njih su:

Ono što se prenosi se od Ebu Muse El-Eš'arija, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Koja god se žena namiriše a zatim izađe pa prođe pored ljudi da bi oni osjetili njen miris ona je zinalučarka". Hadis bilježe Nesai, Ahmed i Hakim, a Hakim ga ocjenjuje

vjerodostojnim u čemu se sa njim slaže Zehebi, a dobrim ga ocjenjuju Albani i Šuajb Arnaut.

Hadis od Zejnebe Es-Sekafije, radijallahu anha, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada neka od vas izađe u mesdžid neka sebi nikako ne približava miris". Ovaj rivajet bilježi Nesai, Munavi ga ocjenjuje dobrim a Albani vjerodostojnim. A isti ovaj hadis bilježi Muslim u svom Sahihu sa malo drugačijim tekstom: "Kada neka od vas ode klanjati jaciju neka sebi nikako ne približava miris ."

Hadis od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, kojeg bilježi Muslim u svom Sahihu da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Koja god se žena namiriše neka ne prisustvuje sa nama jaciji namazu."

Peti šart – da hidžab žene ne liči odjeći muškaraca i da ne bude od odjeće šuhreta (tj. od odjeće po kojoj se prepoznaje).

Nije dozvoljeno ženi da nosi odjeću koja je specifična za muškarce jer je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prokleo muškarce koji oponašaju žene i žene koje oponašaju muškarce, a ovo bilježi Buharija u svom Sahihu od Abdullaha ibn Abbasa, radijallahu anhuma.

Također, prenosi Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allah je prokleo muškarca koji oblači odjeću žene i ženu koja oblači odjeću muškarca". Hadis bilježi Ebu Davud, Ahmed, Hakim i Ibn Hibban, a vjerodostojnim su ga ocijenili Albani i Šuajb Arnaut.

A što se odjeće šuhreta, prenosi Abdullah ibn Omer, radijallahu anhuma, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko obuče odjeću šuhreta na dunjaluku obuće mu Allah, dželle še'nuhu, odjeću poniženja na Sudnjem danu a zatim će gorjeti u vatri". Hadis bilježi Ebu Davud, Ibn Madže i Ahmed a dobrim ga ocjenjuju Busiri, Albani i Šuajb Arnaut.

Šesti šart – da hidžab obuhvata cijelo tijelo.

Dokaz da hidžab treba obuhvatiti cijelo tijelo je hadis od Ummu Seleme, radijallahu anha, u kojem je došlo da je Abdullah ibn Omer, radijallahu anhuma, rekao: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: "Onaj ko vuče svoju odjeću iz oholosti Allah neće gledati u njega na Sudnjem danu", pa je Ummu Seleme, radijallahu anha, upitala: Pa šta će žene raditi sa krajevima svoje odjeće? On joj odgovori:

"Pustiće ga jedan pedalj", zatim je dodala: Znači, otkriće se njihova stopala. A on joj reče na to: "Onda će pustiti u dužini lakta i neće puštati duže od toga". Hadis bilježe Tirmizi, Nesai i Ahmed, a kaže Tirmizi da je hadis dobar vjerodostojan, a vjerodostojnim ga ocjenjuju Albani i Šuajb Arnaut.

Prenosi Aiša, radijallahu anha, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Krajevi odjeće žena trebaju biti duži za jedan pedalj", a pitala ga je Aiša, radijallahu anha: A koliko kada izađe na pijacu (trgovinu)? On joj odgovori: "Onda koliko lakat". Hadis bilježi Ibn Madže i Ahmed, a vjerodostojnim ga ocjenjuju Albani i Šuajb Arnaut.

Ovi hadisi ukazuju da hidžab žene treba da obuhvata cijelo njezino tijelo, pa čak i stopala, osim što se može dodati da guste čarape mijenjaju krajeve odjeće u pokrivanju stopala.

Prema tome, šartovi hidžaba su:

- da ne bude sam po sebi ukras
- da bude gust toliko da se ne vidi kroz njega
- da bude širok, odnosno da ne opisuje izgled tijela
- da ne bude namirisan
- da ne liči odjeći muškaraca i da ne bude od odjeće šuhreta i oponašanja nevjernika
- da obuhvata cijelo tijelo

Znači, šerijatski hidžab ne može biti široka i duga tunika, prvo jer tunika u osnovi nije hidžab (džilbab) a drugo jer se nošenjem tunike ne ispunjava većina šartova hidžaba poput toga da hidžab nije sam po sebi ukras (a tunika je ukras sama po sebi), da hidžab bude širok i da ne oslikava izgled tijela (a tunika je obično uska i opisuje grudi i kukove, ili je od materijala koji se lijepi uz tijelo), da hidžab ne liči odjeći muškarca (a tunika liči odjeći muškaraca jer oni nose duge košulje do koljena, što je običaj u mnogim muslimanskim zemljama) i da hidžab obuhavata čitavo tijelo (a tunika ne obuhvata čitavo tijelo).

A nošenje pantalona, svejedno bile široke ili uske samim time što razdvajaju jednu nogu od druge, a koje su same po sebi muška odjeća, potpada pod hadis u kojem se proklinju žene koje oponašaju muškarce, te ženi nije dozvoljeno da ih nosi osim ispod hidžaba.

6. DA NE BUDE OSAMLJIVANJA I MIJEŠANJA SA MUŠKARCIMA:

Ne smije biti osamljivanja ili miješanja sa muškarcima, zbog riječi Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Nikada se muškarac ne osami sa ženom a da šejtan ne bude treći uz njih." (Buhari, 2844, Muslim, 3236)

Dokaz je i hadis Usejda ibn Hudejra koji je čuo da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izlazeći iz mesdžida i videći da su se žene i muškarci pomiješali na putu, rekao: "Udaljite se od sredine puta, jer nije vaše da idete sredinom puta, već se držite njegovih krajeva.“

Nakon toga žene su se toliko odmicale tako da se njihova odjeća kačila o ogradu. (Ebu Davud, hadis hasen, Sahihu ve daifu suneni Ebi Davud, br. 5272, Albani).

Ovom naredbom Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je ženama da idu sredinom puta, jer bi se na taj način miješale sa muškarcima.

7. NEUSKRAĆIVANJE SUPRUGOVIH ILI DJEČIJIH PRAVA:

Neuskraćivanje suprugovih ili dječijih prava, jer je ženi vadžib da se brine za njih. Zbog toga je zapošljavanje nekima dozvoljeno, a ne svima, jer iz njega proizilazi gubljenje veće koristi.

Dokaz za ovo su Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi Abdullahu ibn Amru: "Zar nisam obaviješten da ti ustaješ noću, a postiš danju?“Rekao je: "Ja to radim." Na to mu je Poslanik rekao: "Zaista ako ti tako radiš, oslabit će tvoj vid (zbog dugog nespavanja) i umorit će se tvoja duša. Zaista tvoja duša ima pravo i tvoja porodica ima pravo, pa posti i jedi, i klanjaj i spavaj." (Buhari, 1102, Fethul-Bari).

Prethodni hadis ukazuje na to da musliman ima prava naspram samog sebe i svoje porodice, i obavezan je da ih izvršava, zato je suprugina obaveza, ako radi van kuće, da ne zanemaruje prava svog supruga i djece.

8. SIGURNOST OD ISKUŠENJA ILI ZAPADANJA U HARAM STVARI:

Sigurnost od iskušenja i nečinjenje zabranjenog prilikom odlaska ili povratka sa posla.

Ukoliko postoji bojazan da će biti iskušana ili da će druge dovesti u iskušenje, onda joj nije dozvoljen odlazak na posao.

Šerijatski pravnici kao dokaz za ovaj uvjet navode sljedeći hadis: "Nisam ostavio poslije sebe težeg iskušenja za muškarce od žena." (Buhari, 4808, Muslim, 7121)

9. DA ŽENIN HOD BUDE ISPRAVAN (UMJEREN):

Prilikom izlaska iz kuće žena također treba da vodi računa o svome hodu tj. da njen govor i hod budu umjereni.

Rekao je Allah, azze ve dželle:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ [٣٣:٣٣]

"U kućama svojim boravite i ljepotu svoju, kao u davno pagansko doba, ne pokazujte." (Prijevod značenja sura Al-Ahzab, ajet broj 33).

Komentarišući ove riječi hafiz Ibn Kesir, rahmetullahi alejhi, kazao je: "Uzvišeni veli: "...i ljepotu svoju kao u davno pagansko doba ne pokazujte..."tj. kada su one izlazile iz svojih kuća, imale su poseban hod, izvijajući svoje tijelo, koketirale su i gizdale se. Stavljale bi veo na svoje glave, ali ga ne bi zategle, pa bi se vidjele njihove ogrlice, minđuše i vrat. Ako je sve ovo uočljivo, onda se to naziva "teberrudž", tj. otkrivanje onoga što se po Šerijatu treba pokriti. Zabrana o otkrivanja onoga što po šerijatu nije dopušteno obuhvata ostale vjernice.

Prvi džahilijet odnosi se na period između Idrisa i Nuha, alejhi selam, i trajao je hiljadu godina. Tada se pojavilo prvo pokazivanje ženske ljepote ljudima i muške ženama. Slušali su Iblisa, koji je upotrijebio nešto slično onom u što sviraju pastiri. Tako je on proizveo zvuk kakvog ljudi prije nisu čuli. A Iblis bi se pokazao u liku mladića svirajući na svojoj fruli. Tako je okupio žene i ljude da bi ga slušali što je prouzrokovalo da jedni drugima pokazuju svoju ljepotu dok se na kraju među njima nije pojavio blud. To je značenje Allahovih riječi: "...i ljepotu svoju kao u davno pagansko doba ne pokazujte..." Ovo je skraćeno iznošenje Ibn-Abasovih riječi." (Pogledati Tefsir Ibn Kesir, komentar sure Az-Zarijat, ajet broj 33).

10. DA ŽENA PRILIKOM IZLASKA I BORAVKA VAN KUĆE OBARA I ČUVA SVOJ POGLED:

Rekao je Uzvišeni:

وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ۖ وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ۖ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ ۖ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ ۚ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ [٢٤:٣١]

„A reci vjernicama neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim; i neka ne dozvole da se od ukrasa njihovih vidi išta osim onoga što je ionako spoljašnje, i neka vela svoja spuste na grudi svoje; neka ukrase svoje ne pokazuju drugima, to mogu samo muževima svojim, ili očevima svojim, ili očevima muževa svojih, ili sinovima svojim, ili sinovima muževa svojih, ili braći svojoj, ili sinovima braće svoje, ili sinovima sestara svojih, ili prijateljicama svojim, ili robinjama svojim, ili muškarcima kojima nisu potrebne žene, ili djeci koja još ne znaju koja su stidna mjesta žena; i neka ne udaraju nogama svojim da bi se čuo zveket nakita njihova koji pokrivaju. I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.“ (Prijevod značenja sura An-Nur, ajet broj 31).

NEGATIVNE POSLJEDICE ŽENINOG ZAPOŠLJAVANJA

Mnogo je negativni posljedica koje za sobom povlači ženino zapošljavanje (i ako je korist od samog posla mala) i te se posljedice negativno manifestiraju na: ženu na prvom mjestu, djecu, muža, porodicu i društvo kao cijelinu.

Negativne posljedice na dijete

Majčin rad van kuće uzrokuje neposvećivanje dovoljne pažnje i nježnosti djetetu koje osjeća nedostatak osobe s kojom će razgovarati o svojim problemima i koja će ga usmjeravati na ispravan put, objašnjavati mu šta je ispravno, a šta neispravno.

Također, tome treba dodati i probleme koji se dešavaju po povratku majke sa osmosatnog ili dvanaestosatnog posla, jer je majka umorna od posla i nema strpljenja za djecu, što rezultira povišenim glasovima, vikom, udaranjem, zastrašivanjem.

Sve ovo ostavlja negativne duševne posljedice na dijete, posebno ako se to dešava u ranom djetinjstvu.

Naravno, ne treba ni zanemariti i loše moralne navike koje dijete stječe od raznih vaspitača i odgajatelja koji ih čuvaju tokom majčinog odsustva.

Negativan utjecaj posla na ženu

Spomenute negativnosti ogledaju se u nastojanju da zadovolji i uskladi zahtjeve posla i porodične obaveze, što samo po sebi predstavlja ne samo težak fizički napor, već i psihički, što dovodi do psihološkog stresa i duševnog nemira.

Neki dugogodišnji teški fizički poslovi koji nisu u skladu sa ženinom prirodom, dovode do neizlječivih bolesti.

Također, radom van kuće žena gubi ženstvenost i prirodnost zbog neprestanog miješanja sa muškarcima.

Negativan utjecaj ženinog posla na njenog muža

Spomenute posljedice mogu da budu duševnog karaktera, posebno ukoliko on ostaje sam u kući, zatim to dovodi do ljubomore i lošeg mišljenja među supružnicima.

Također, ženin posao je direktan uzrok za umanjivanje i neupotpunjavanje suprugovih prava, ostvarivanja njegovih želja i davanja smirenosti spomenute u Kur'anu: **"I jedan od dokaza Njegovih je to što za vas, od vrste vaše, stvara žene da se uz njih smirite, i što između vas uspostavlja ljubav i samilost; to su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju."** (Prijevod značenja sura Er-Rum, ajet broj 21).

Izostanak smirenosti predstavlja direktnu opasnost za nastavak supružničke veze, a nerijetko dolazi i do gubljenja prednosti supruga nad suprugom u domenu propisanog izdržavanja: **"Muškarci vode brigu o ženama zato što je Allah dao prednost jednima nad drugima i zato što oni troše imetke svoje"** (Prijevod značenja sura En-Nisa', ajet broj 34).

Negativne posljedice na društvo ili zajednicu

Najzastupljenija od ovih posljedica je procentualno povećavanje stope nezaposlenosti jer od nadmetanja sa muškarcima u funkcijama koje su izrazite u njihovom domenu proizlazi nezapošljavanje određenog broja sposobnih muškaraca.

Osim toga, ženino miješanje sa muškarcima na poslu razlog je za opadanje društvenog morala i rasprostranjenost sumnjivih, nedozvoljenih veza u društvu, dodajući tome okretanje žene od svoga zakonitog supruga i ispoljavanje mržnje prema njemu, jer ona na poslu vidi onoga koji "cijeni njenu ličnost i pamet", što neizbježno vodi ka nazadovanju i raspadu društva.

NA KRAJU

I na kraju želim da kažem da je ovo samo jedna skromna studija u kojoj sam pokušao da dostavim pogled islama na savremeno pitanje – rad i zapošljavanje žene u svjetlu islama – pravila i uvjeti pod kojima žena može da bude zaposlena van kuće.

Pokušao sam da približim šerijatske uvjete pod kojima žena može da bude zaposlena, spajajući dvije strane „ugodno sa korisnim“ a sve to da bude u granicama i normativima sa kojima je došla ova naša Plemenita vjera.

Stoga obaveza je na ženi koja vjeruje u Allaha kao Gospodara Jedinog, u Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao Poslanika i Islam kao jedinu ispravnu vjeru da se pridržava Šerijata u svim njegovim domenima pa tako i po pitanju izlaska van kuće radi posla i zapošljavanja, te da se pridržava svega navedenog kako bi njen izlazak doista bio u granicama vjere a samim time bio uspiješan bez grijeha i nepokornosti ostvarivši time ahiretsku korist mimo ove dunjalučke koja se ogleda u dunjalučkim korisitima.

I kao završnicu ove studije ponudit ću ukratko glavne tačke (sažetak) do kojih sam došao putem ove studije:

1. Boravak žene u njenoj kući je osnova iz koje žena ne bih trebala da izlazi, a ukoliko se desi nešto što je vandredno od neminovnog izlaska i rada van kuće onda on mora da bude u granicama Šerijata.
2. Rad žene van kuće je dozvoljen ako za to postoji opravdana potreba sve jedno da li ona bila iz domena vjere ili dunjaluka, no ukoliko nema opravdane (neophodne) potrebe onda ostanak i boravak u kući je osnova.
3. Prilikom izlaska žene radi neophodne potrebe (ar. Hadže ev Darure) onda se moraju ispuniti određeni uvjeti (šartovi) bez kojih izlazak ne bih bio dozvoljen, a oni su:
   - DA ŽENA PRILIKOM IZLASKA IZ KUĆE IMA DOZVOLU STARATELJA SVEJEDNO DA LI TO BIO OTAC, MUŽ ILI NEKO DRUGI.
   - DA JE NJEN IZLAZAK ZBOG OPRAVDANE POTREBE (AR. HADŽE EV DARURE).
   - DA JE POSAO U SVOJOJ OSNOVI MUBAH (DOZVOLJEN)

- DA ŽENA BUDE PROPISNO (ŠERIJATSKI) OBUČENA
- DA NE BUDE NAMIRISANA NITI NAŠMINKANA
- DA NE OPONAŠA MUŠKARCE U ODJEĆI A NITI NEVJERNICE (ODJEĆA SVOJSTVENA NEVJERNICIMA)
- DA NE OBLAČI ODJEĆU PO KOJOJ SE ŽELI ISTAĆI (AR. ŠUHRE)
- DA SE NE MIJEŠA SA MUŠKARCIMA
- DA UMJERENO HODA I PRIČA
- DA OBARA POGLED
- DA JE SIGURNA ZA SEBE OD FITNE I NAPASTVOVANJA
- DA SVOJIM IZLASKOM NE NARUŠAVA PRAVO MUŽA ILI DJECE
- I DA SE OKITI BOGOBOJAZNOŠĆU U SVAKOJ PRILICI PA TAKO I PRILIKOM POSLA.

Neka je svaka hvala Allahu, subhanehu ve te'ala, s čijom blagodati završavaju se sva dobra djela! Neka je salavat i selam na Njegovog roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, na njegovu porodicu, supruge, potomke, sve ashabe i sve koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana. Molim Te, Uzvišeni Allahu, da ovaj trud učiniš iskrenim radi Tvoga Plemenitog lica i da njime okoristiš Svoje robove. Slavljen neka si Ti, Gospodaru moj, i hvaljen. Nema istinskog boga osim Tebe. Od Tebe oprosta tražim i Tebi se kajem.

SADRŽAJ:

www.et-taqwa.com